

В.А. Візір¹, А.В.Афанасьєв¹, Р.Л. Кулинич¹, С.І. Свистун¹, В.М.Тягла², Р.О. Сичов¹, В.О.Євтушенко²ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПАТОЛОГІЇ В ЗАПОРІЗЬКІЙ
ОБЛАСТІ В ПЕРІОД З 2001 ПО 2007 РІК¹Запорізький державний медичний університет²Запорізька обласна клінічна лікарня**Ключові слова:** професійна патологія, розповсюдженість захворювань, діагностика, профілактика.**Ключевые слова:** профессиональная патология, распространенность заболеваний, диагностика, профилактика.**Key words:** professional disease, prevalence of diseases, diagnostics, prophylaxis.

В работе представлен анализ профессиональной заболеваемости в Запорожской области в период с 2001 по 2007 год. При этом отмечается, что несмотря на значительное снижение профессиональной патологии в эти годы, по сравнению с 1995-2000 годами, она остается на довольно высоком уровне. Отмечаются значительные колебания количества выявленных больных по отдельным годам.

В структуре профессиональной патологии преобладают пылевые заболевания легких, туберкулез, хронические интоксикации, вибрационная болезнь, полирадикулопатии.

Отмечено, что такие заболевания, как интоксикация марганцем, фосфором не зарегистрирована в этот период, что объясняется улучшением уровня проведения медицинских осмотров трудящихся и внедрением нового автоматизированного оборудования на предприятиях.

In work analysis of professional disease in Zaporozhe region at period with 2001 on 2007 is presented. It is noted that despite of significant decline in occupational pathology in those years, compared to the 1995-2000 years, it remains at a fairly high level. There are significant variations quantity of identified patients on single years.

In structure of professional diseases dust lung diseases, tuberculosis, chronic intoxication, vibration disease, polyradiculopathias are dominated.

It is noted that such diseases such as intoxication manganese, phosphorus are not recorded in this period because of improvements in the level of medical examinations of workers and the introduction of new automated equipment in enterprises.

Незважаючи на значне зниження професійних захворювань (ПЗ) в період з 2001 по 2007 рік в порівнянні з 1995-2000 роками, професійна патологія в Запорізькій області залишається на доволі високому рівні. [1,2]

Так, в період з 2001 по 2007 рік кількість вперше зареєстрованих професійних хворих (ПХ) в області складала: 2001 – 54, 2002 – 74, 2004 – 41, 2004 – 46, 2005 – 53, 2006 – 46, 2007 – 37 хворих. Таким чином, відзначаються значні коливання кількості виявлених ПХ по окремих роках.

На підприємствах області на 2007 рік продовжують

працювати з шкідливими і несприятливими умовами праці 112209 робітників, в тому числі 32655 жінок.

У Запорізькій області в 2001-2007 роках ПЗ виявлялись у робітників 34 професій. Професійні захворювання визначались впливом близько 74 професійних шкідливостей, у складі яких найбільша питома вага належить пилу – 28,2%, місцевій та загальній вібрації – 10,8%, 2,9% фізичному перевантаженню, 14,7% шуму, біологічному фактору – 1,4%, пестицидам-1,4%, оксиду вуглецю-1%, зварювальній аерозолі-1,7%, іншим факторам – 28,2%.

Розподіл ПХ по основних діагнозах і групах патології представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл хворих по основним діагнозам професійної патології

Основні професійні діагнози	Роки													
	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага
Хронна інтоксикація	8	14,8	1	1,35	3	7,3	7	11,2	4	7,54	5	10,6	5	13,5
Пиловий бронхіт	15	27,7	16	21,6	8	19,5	15	32,6	5	9,43	8	17,3	7	18,9
ХОЗЛ	-	-	-	-	-	-	-	-	7	13,20	10	21,2	3	8,1
Полірадикулопатії	19	35,2	6	8,1	3	7,3	3	6,52	2	3,77	-	-	1	2,7
Вібраційна хвороба	2	3,7	10	13,5	7	17	5	10,8	11	20,75	7	14,8	4	10,8
Пневмокоз	-	-	2	2,7	-	-	-	-	2	3,77	2	4,2	1	2,7
Туберкульоз	4	7,4	12	16,2	9	21	7	15,2	1	1,88	4	8,5	3	8,1
Коніотуберкульоз	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,88	-	-	-	-
Вірусний гепатит	-	-	-	-	-	-	1	2,17	-	-	-	-	2	5,4
Меланома шкіри	-	-	-	-	-	-	1	2,17	1	1,88	-	-	-	-
Приглуватість	1	1,85	4	5,4	3	7,3	2	-	9	16,98	4	8,5	4	10,8
Катаракта	2	3,7	2	2,7	3	7,3	1	2,17	-	-	-	-	-	-
Силікоз	1	1,85	2	2,7	1	2,4	1	2,17	2	3,77	3	6,3	1	2,7
Силікотуберкульоз	-	-	-	-	1	2,4	-	-	2	3,77	-	-	-	-
Вегетативна полінейропатія	-	-	11	14,8	2	4,8	2	4,3	2	3,77	3	6,3	-	-
Отруєння хімічними сполуками	1	1,85	5	6,7	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8,1
Алергоз	-	-	1	1,35	-	-	-	-	1	1,88	-	-	-	-
Рак легенів	-	-	-	-	-	-	1	2,17	2	3,77	-	-	2	5,4
Бронхіальна астма	1	1,85	2	2,7	-	-	-	-	1	1,88	-	-	1	2,7
Лімфосаркома	-	-	-	-	1	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього	54	100%	74	100%	41	100%	46	100%	53	100%	46	100%	37	100%

© В.А. Візір, А.В.Афанасьєв, Р.Л. Кулинич, С.І. Свистун, В.М.Тягла, Р.О. Сичов, В.О.Євтушенко, 2008

Розподіл потерпілих по галузях виробництва

Галузі	Роки													
	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага	кількість	питома вага
Чорна металургія	31	57,4	40	54	21	51,2	19	43,8	18	33,9	24	51	18	48
Кольорова металургія	7	12,8	9	12,1	6	14,6	8	18,2	12	22,6	9	19,1	7	18
Машинобудування	8	14,8	2	2,7	1	2,4	3	6,8	8	15,09	-	-	2	5,4
Агро-промисл. комплекс	6	11,1	6	8,1	1	2,4	6	13,6	5	9,43	3	6,3	3	8,1
Охорона здоров'я	2	3,7	12	16,2	9	21,9	6	13,6	1	1,88	4	8,5	4	10
Мін. промислової політики	-	-	-	-	-	-	1	2,2	1	1,88	-	-	-	-
Мінавтотранс	-	-	-	-	1	2,4	-	-	1	1,88	-	-	-	-
Укрбудматеріали	-	-	2	2,7	-	-	-	-	4	7,54	4	8,5	1	2,7
Мінатомоенерго	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,88	-	-	-	-
Міністерство культури	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1,88	-	-	-	-
Держбудархітектура та житлова політика	-	-	1	1,3	1	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-
Мін. комунгосподарства											1	2,12	-	-
Мін. хім. промисловості											1	2,12	-	-

З таблиці видно, що основна питома вага серед професійної патології в 2001-2007 роках припадає на пилові захворювання легень (пиловий бронхіт, пневмоконіоз, ХОЗЛ), туберкульоз, хронічні інтоксикації, вібраційну хворобу, нейросенсорну приглухуватість, полірадікулопатії. Такі хвороби, як професійна бронхіальна астма, флюороз, вегетативні поліневропатії стали зустрічатися значно рідше. В той же час інтоксикація марганцем та фосфором не реєструвались за останні роки в Запорізькій області, що може свідчити про належний рівень проведення медичних оглядів працюючих з цими небезпечними промисловими речовинами, та встановленням нового обладнання, що значно поліпшило умови праці.

В залежності від галузей виробництва в Запорізькій області хворі з професійною патологією розподілились наступним чином (таблиця 2).

З аналізу даних таблиці видно, що найбільша питома вага професійних захворювань мала місце в чорній та кольоровій металургії, третє місце посіла охорона здоров'я, де основу професійної патології склали туберкульоз легенів.

В результаті профілактичних оглядів працюючих на підприємствах загальної захворювання виявлені у 15902 робітників, у тому числі у 1139 жінок, переведено на іншу роботу 1872, взято на диспансерний облік за звітний пері-

од 6250 працюючих, переведені на інвалідність у зв'язку з професійним захворюванням 19 робітників.

Таким чином, проведений аналіз ПЗ в Запорізькій області в період з 2001 по 2007 роки показав, що незважаючи на загальне зниження захворюваності продовжують залишатися на високому рівні пилові захворювання легень (пилові бронхіти, пневмоконіози, ХОЗЛ), вібраційна хвороба, туберкульоз легень, нейросенсорна приглухуватість, хронічні інтоксикації, полірадікулопатії. В той же час, такі професійні хвороби, як флюороз, професійна бронхіальна астма, вегетативні поліневропатії стали зустрічатися значно рідше, а інтоксикація фосфором і марганцем перестали реєструватися в списку професійних хвороб в 2001-2007 роки, що свідчить про належне проведення медичних оглядів і встановлення сучасного автоматизованого обладнання на підприємствах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Візир В.А., Поливода С.Н., Афанасьев А.В., Токаренко И.И. Распространенность и раннее выявление профессиональных заболеваний в Запорожской области. // Учебное пособие. - Запорожье, -2002. -180с.

2. Поливода С.Н., Севальнев А.И., Афанасьев А.В., Козлова И.С., Токаренко И.И., Тягла В.Н. Особенности профессиональной заболеваемости в Запорожском регионе. // Запорожский медицинский журнал. - 2004, -№1, с.113-117.

Відомості про авторів: Візир В.А., д.мед.н., професор, зав. кафедрою внутрішніх хвороб-2 ЗДМУ; Афанасьев А.В. к.мед.н., доцент кафедри внутрішніх хвороб-2; Тягла В.М., к.мед.н., зав. відділенням профпатології ЗОКЛ; Кулинич Р.Л., асистент кафедри фармакології; Свистун С.І., к.мед.н., асистент кафедри внутрішніх хвороб-3; Сичов Р.О., к.мед.н., асистент кафедри внутрішніх хвороб-3; Свтушенко В.О., ординатор відділення алергології ЗОКЛ
Адреса для листування: Афанасьев А.В., 69037 м. Запоріжжя, бульвар Шевченка 8, кв.29, тел. (0612) 34-54-36